

Husmannsplasser.

En husmannsplass var ei lita stue i skogen eller i utmarka med eller uten jord. Husmannen måtte betaleie i form av pliktarbeid (lystring) og årlig avgift til hovedgarden. Tallet på husmenn var stort på 1800 tallet, men avtok da mange familier utvandra til Amerika frå 1850 og fram mot 1900. Vi kan bare tenke oss hvordan det var å leve på disse plassene. Mye slit, dårlig utkomme og sjukdom.

Rester etter husmannsplassen Langås. Foto: Harry Kisfoss.

Langås

I lia like øst for der du står nå, kan du finne tuftene etter husmannsplassen Langås. Plassen ligger nordvest for Børtevatn. Plassen er i 1786 nevnt som boplass under Svålåstugu. Åsen rett øst heter Langås, derav navnet på plassen. Hva kan du finne her? Tuftene etter stua er lett å finne. Grunnmuren er nå nedgrodd av granskog. Vi ser også holdesteinene etter fjøset, låven og låvebrua. Her ligger noe utstyr og redskap, bl.a.sinkbøtter, slåmaskin med mer. Langås har vært en større plass med noe dyrkbar jord. I hellinga mot sørvest kan du se mange steingarder. De vitner om arbeidet som er lagt ned for å finne dyrkbar mark. I mellom steingardene har det vært små åkerlapper, for dyrking av korn, gras og poteter. De hadde husdyr- kyr og geiter. Folk som bodde her: I 1844 finner vi at Margit og Hans her, og i 1870 Svanaug og Torstein alle med Langås til etternavn. Noen navn på barn som har leika her er: Olga Petrea og Svanaug Anna Dorthea. Langås ble antakelig fraflyttet i 1925.

Langås ligger bare noen hundre meter fra Børtevatn, så vi kan regne med at fisk var vanlig middagsmat. Ellers var byggmjølsgraut og flatbrød vanlig kost. Stua var bygd av tømmer og hadde to små rom. Størrelse ca 25 m2.

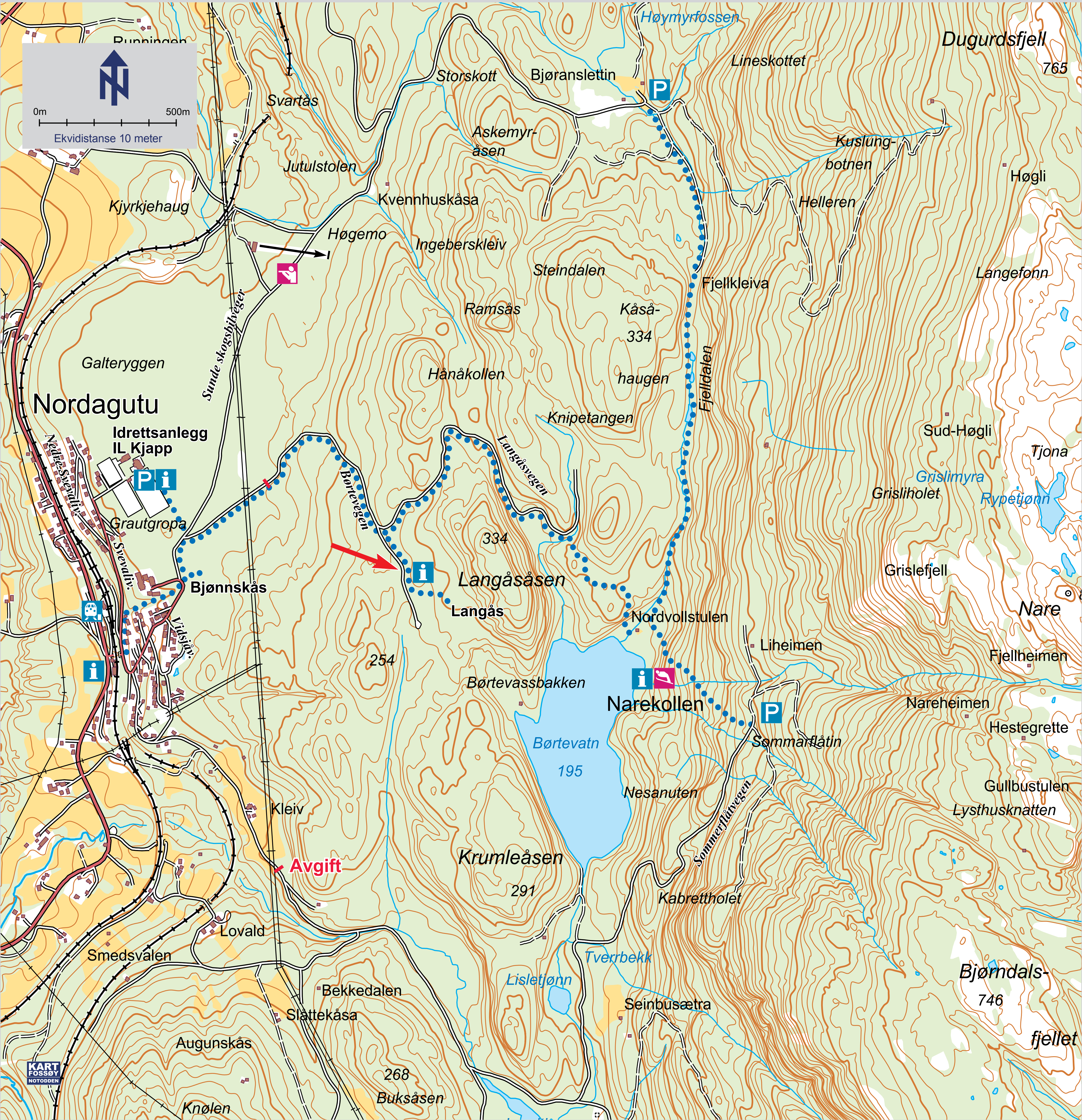

Husmannstove. Tegning: Knut Ingar Hansen

Bjønnskås.

På husmannsplassen Bjønnskås er det bare igjen et hol i bakken etter kjellergropa. Og denne gropa var gjenfylt av kvist og skogsavfall. Plassen lå sør for idrettsanlegga til IL Kjapp. Bjønnskås og Langås var opprinnelig plasser under Svålåstugu. Den eldste sønnen på Bjønnskås dro ut i 1870.. Han sendte heim et brev med sangen "Farvel du moder Norge". Resten av familien døde av smittsom hjernehinnebetennelse i 1899-1900. Husmannsplassen Bjønnskås lå inntil den gamle ferdselsvegen over Sundsmoen. I dette område ble en sølvkremmer overfalt og drept seint på 1800 tallet. Han var på vei nordover Sundsmoen. Her var øde og det kunne være farlig å ferdes her grunnet landeveisrøveri. Kjelde:Olav Bekkedalen og Bygdeboka.

Husmannsvesenet er en viktig del av lokalhistoria vår og minnene bør tas vare på. Likevel skjer det at tuftene blir ødelagt av ubetenksomhet ved vegbygging og skogsdrift.

Her står du Merka kultursti Vei Jernbanestasjon Hoppbakke Informasjonstavle Parking

